

ГРИЩЕНКО І. М., ДАНИЛКОВИЧ А. Г.,
МОКРОУСОВА О. Р.

Київський національний університет технологій та
дизайну

РИНОК ХУТРОВОЇ СИРОВИНИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Хутрова галузь України включає підприємства та компанії, які існують і розвиваються сьогодні в таких основних напрямках, як: розведення і реалізація хутрової сировини; переробка хутрової сировини, вичинка хутрового напівфабрикату та пошиття хутряних виробів; реалізація хутряних виробів.

Традиційно надходження хутрової сировини в Україні здійснюється через діяльність звірогосподарчих організацій та в результаті полювання. Сучасні напрями поповнення хутровою сировиною хутропереробних підприємств України характеризуються закупівлею через аукціони.

Хутрове звірівництво України має широкий видовий асортимент. В результаті діяльності звірогосподарств вітчизняні хутрові фабрики забезпечуються шкурками норки, лисиці, нутрії тощо. Обсяг надходжень хутровини від полювання становить всього 0,1 % і включає шкурки зайця-русака, лисиці червоної, ондатри, крота, тхора тощо. Орієнтовна кількість звірогосподарств України, які займаються вирощуванням хутрових звірів, не перевищує 213.

В розведенні цінних видів хутровини основне місце посідає Європа, доля якої у світовому виробництві хутра досягає 58 % [2]. Такою діяльністю займаються в 22 європейських країнах. Найбільшу частку в загальному об'ємі хутровини з Європи становлять шкури норки і лисиці, обсяг яких відповідає 33,0 млн та 2,0 млн шт на рік. При цьому найбільшими виробниками хутра в Європі є Данія, Голландія, Фінляндія, Польща. Також цінні породи хутрових звірів розводять в Норвегії, Швеції, Бельгії, Франції, Іспанії, Італії, Сербії, Боснії, Чехії, Литві, Латвії тощо.

Найбільший рівень розведення норки зафіксовано в Данії і він становить майже 50 % загальної кількості хутра з Європи. Найбільшу кількість лисиці пропонує Фінляндія, ця ж країна є єдиною державою Європи у розведенні єнота, що досягає 0,13 млн. шкурок на рік. Ринок світової торгівлі хутровою сировиною в 2012-2013 рр., за інформацією Міжнародної федерації хутра (IFF), перевищив 40 млрд. доларів [3].

Незважаючи на те, що український ринок щорічно може переробляти і спожити близько 1,5 млн. шкурок норки, звірівниками виробляється не більше 400-430 тис. шкурок при найменшій потребі українських хутрових фабрик близько 850 тис. хутрових шкурок, в тому числі, до 700 тис. шкурок норки та 7,5 тис. шкурок сріблясто-чорної лисиці [1]. У зв'язку з цим, забезпечення високоякісним хутром вітчизняних підприємств відбувається, в основному, через хутрові аукціони.

Аукціонна торгівля створює значні зручності для постачальників і покупців хутра та виробів з нього, зосереджуючи велику його кількість і залучаючи багатьох покупців. Крім того, аукціони дають змогу створити відкриту конкуренцію, визначити ціну хутра та швидко його реалізувати за вигідною для покупця ціною, дають можливість покупцеві самостійно перевірити якість хутра, гарантують постачання хутра наявного на складі аукціону. Серед хутровини, що представлена на аукціонах, близько 85 % складають шкурки хутрових звірів кліткового розведення і тільки 15-20 % належить диким тваринам добутих полюванням.

Найбільшим постачальником хутровини є Європа (60 %), Китай (25 %), Північна Америка (10 %) та Російська Федерація (5 %) [4]. Найбільш дороговартісним є хутро соболя, особливо цінується баргузинського кряжу. Серед норки самою дороговартісною є шкурки американської чорної норки BlackGlama.

У світі існують п'ять основних центрів з аукціонної торгівлі хутра: Copenhagen Fur (Данія), SAGA FURS (Фінляндія), NAFA (Канада), American Legend (США) и Союзпушнина (Росія). Щорічно проводиться понад 150 аукціонів, а через міжнародні аукціони у Швеції та Норвегії реалізується приблизно 95 % хутрової сировини та виробів із неї.

Аукціон «Copenhagen Fur» спеціалізується на реалізації шкурок норки і відбувається 5 разів на рік [5]. На кожному аукціоні пропонується близько 7,2 млн. шкурок норки. Загальна сума копенгагенського аукціону в рік становить понад 260 млн. євро. В 2011-2012 рр. реалізація хутра на цьому аукціоні встановила рекорд і перевищили 1,4 млрд. євро.

Знаковою подією на міжнародному ринку хутра є відкриття Північно-американського Хутрового Аукціону (NAFA), як найбільшого центру торгівлі хутром у Канаді та США. NAFA пропонує не тільки американську та європейську норку, але й всі види хутра диких тварин з території Канади і Аляски – соболя, дикої норки, рисі, червоної лисиці і єнота та ін. Щороку на аукціоні реалізується 3,0 млн. шкурок північноамериканської норки та більш ніж 2,0 млн. шкурок європейської норки [4]. Аукціон NAFA є передовим у тенденціях маркетингу хутра. Придбане на аукціоні хутро отримує ярлики якості з Black NAFA, NAFA Velvet, NAFA Fox, NAFA Mink, NAFA Northern і підтримку у рамках програми з просування бренду та партнерських торгових марок.

Фінський аукціон SAGA FURS спеціалізується на шкурках лисиці й песця, також, торгує шкурками скандинавської норки. Знак якості бренду «SAGA FURS» – це гарантія того, що шкурки хутрянного звіра відповідають усім стандартам якості, дотримання загальноприйнятих правил з розведення та утримання тварини та використання світового досвіду з обробки хутра – від ферми до атестації шкурок. Аукціон SAGA FURS відбувається 4 рази протягом року [2] і пропонує близько 9 млн. шкурок хутра. Продажі за 2011-2012 рр. склали понад 695 млн. євро. Більша частина аукціонного хутра експортується із країн. В 2015 році на аукціон було виставлено 6 млн. шкурок норки та 0,75 млн. шкурок лисиці. В більшій мірі були представлені шкурки норки, млн. шт.: Black – 0,3; Mahogany – 0,3; Brown – 0,85; Glow – 0,85; Pastel – 0,05; Sapphire – 0,08; Silverblue – 0,3; Pearl – 0,3; Palomino – 0,8; White – 0,3; Black crosses – 0,17.

Аукціон American Legend є світовим лідером з реклами і маркетингу хутра, заснований у 1898 році під час «золотої лихоманки» на Алясці. Спеціалізація аукціону – шкурки північно-американської фермерської норки. Офіційно зареєстровані торгові марки «American Legend», під якою продається норка усіх кольорів, окрім чорного, і марка «Blackglama», під якою продається тільки коротковорсова, чорна норка. Blackglama придбала всесвітнє визнання у 1960-х роках завдяки своїй унікальній якості. Вироби виготовлені із шкурок вищої якості American Legend і Blackglama маркуються власною номерною етикеткою. Кожний ярлик має ідентифікаційний номер. За цим номером на офіційному сайті можна підтвердити оригінальність виробу.

Компанія «Союзпушнина» (Росія) займається організацією та проведенням аукціонів з продажу хутра та виробів із хутра. На аукціонах цієї компанії реалізується російська хутровина із різних регіонів країни та ближнього зарубіжжя і пропонуються шкурки норки, песця, лисиці, каракулю та соболя. Компанія веде свою насичену заходами історію з початку ХХ ст.

Найбільший в історії хутрянний аукціон відбувся у Фінляндії у березні 2014 р., який був названий «аукціоном століття». Під одним дахом зі своїм товаром зібралися три аукціони: Фінський «SAGA FURS», Американський «American Legend» і «Fur Harvesters». Колекція була представлена тис. шкурок: норки з 5450, лисиці з 800, дикої хутра різних видів з 545 та інших видів з 94, включаючи фінського єнота, афганського каракуля і шиншили. Аукціон відвідала рекордна кількість учасників-майже

1000 чоловік з різних країн. Головною відмінністю північно-американських хутрових аукціонів (North American Fur Auctions) від європейських є те, що товар кожного звірогосподарства реалізується окремо. Такого порядку дотримується і хутровий аукціон «American Legend». Екзотичні види хутра такі, як фішер, койот, скунс і опосум реалізуються на хутровому аукціоні «Fur Harvesters Auction Inc» у Норт-Бей.





За даними асоціації хутровиків України спостерігається позитивне зростання ринків хутра та виробів з нього у ряді країн. Прослідковується підвищення активності італійського ринку хутра на 1 %, поживавився ринок США у 2014 р. до 49 %. Стабільна позитивна динаміка відмічається у країнах азіатського регіону, а саме, %: Південна Корея – 24, Гонконг – 5 та Китай – 3. Відновили зростання ринки хутра деяких європейських країн, %: Франція – 14, Греція – 5, Іспанія – 22. В Німеччині та Росії знизився ринок хутра на 8 % та 10 %. Незначне зниження ринку хутра до 2 % у порівнянні з минулим 2014 роком спостерігається у Японії.

Доцільно вказати, що у 2014 році відбулись зміни в ціновій політиці на аукціонах хутра. Зафіксовано зниження ціни на шкурки блакитної норки в грудні 2014 року. На аукціоні SAGA FURS вартість норки зменшилась із 79,63 та 129,92 дол. США в 2013 та 2012 рр. відповідно до позначки 70,52 дол. США в 2014 р., а фінського єнота відповідно зменшилась з 254,8 та 177,57 дол. США в 2013 та 2012 рр. до 171,7 дол. США. Шкурки блакитної лисиці були оцінені в 2014 р. на рівні 153,3 дол. США порівняно з 226,5 та 237,9 дол. США в 2013 та 2012 рр.



Значний вплив на вартість хутрової сировини на аукціонах має КНР, оскільки частка у загальному об'ємі реалізованого хутра складає 75 %. У 2014 році аукціон «China Fur Association» встановив ціну на норку на рівні 28,7 дол. США за шкурку. Причинами різкого падіння ціни можуть бути як зниження попиту, так і перенасичення ринку за рахунок дешевої китайської хутрової сировини [6].

Великий вплив на ринок хутра України в 2014 році мала девальвація гривні. Підвищення втричі курсу долара стало причиною зменшення імпорту сировини в Україну [7].

Отже, забезпечення високоякісної хутровою сировиною вітчизняних підприємств відбувається переважно через хутрові аукціони. Меншу частку становить хутрова

сировина вітчизняних звірогосподарств. Найбільшу частку асортименту хутрових аукціонів становить хутрова сировина кліткового розведення, що відповідає 85 %. Серед видового асортименту найбільший попит мають шкурки норки і лисиці. Основним постачальником хутра норки є Данія та Польща.

Список використаних джерел

1. Батир Ю. Г. Шляхи підвищення ефективності хутрового звірівництва / Ю. Г. Батир // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. – 2011. – Випуск 112 (економічні науки). – С. 1-7.
2. Офіційний сайт Sagafurs. – Режим доступу : http://www.sagafurs.com/ru/company/about_us/
3. Офіційний сайт Міжнародної федерації хутра. – Режим доступу : <http://www.wearefur.com>.
4. Веб-сайт Північноамериканського хутрового аукціону «NAFA». – Режим доступу : www.nafa.ca.
5. Офіційний сайт Copenhagenfur. – Режим доступу : <http://www.kopenhagenfur.com/>.
6. Жаворонкова И. Валютные цены на мех снизились из-за падения спроса / И. Жаворонкова . – Режим доступу: <http://top.rbc.ru/business/04/03/2015/54f5ba389a7947345ed800dd>.
7. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/>
8. Офіційний сайт American Legend Cooperative. – Режим доступу : <http://www.alcbusiness.com/>.